

Човѣщина.

Исторически разказъ.

Младото буйно конче на Селимъ ага, богатъ първенецъ отъ Бѣла-черква, поради невнимателността на ратая, се бѣше изглатило и побѣгнало Богъ знае кжде. А вече се смрачаваше и черната пролѣтна нощъ на 1876 година убиваше куража на бедния ратай. Той се стѣписа предъ сърдития Селимъ ага и страховито промълви:

— Аго, нека утре да потърсимъ кончето! Нали знаешъ какви времена сж сега. Може нѣкой избѣгналъ комита да се крие тждѣва и нѣма да ми прости, ако му падна въ ржцетѣ.

Селимъ ага го изгледа подъ вежди.

— Комита ли? Пусто дърво! Вие все комити виждате, все за комити мислите! Страхливци и мързеливци проклети! Махай се да не те гледамъ, че ще развърта камшика! Азъ самъ ще си намѣря коня!

Наистина, Селимъ ага не бѣше отъ страхливитѣ. Той имаше нѣкаква особена симпатия къмъ българитѣ и възстанието не само не го озлоби, но го накара сериозно да се замисли върху въпроса: „Защо се бунтуватъ българитѣ?“ И понеже бѣше честенъ човѣкъ, той реши за себе си, че българитѣ сж прави и че турцитѣ, които сж заграбили родината имъ, сж длъжни да имъ осигурятъ по-човѣшки и по-свободенъ животъ. И затова, когато башибозушкитѣ пълчища отъ околнитѣ села се опитаха да нападнатъ Бѣла-черква, отъ кждето бѣха излѣзли Сазо и трима възстанници, за да се сражаватъ съ турскитѣ войски на Балкана, Селимъ ага организира отбранителна група отъ турцитѣ въ селото и заварди мирнитѣ селяни, женитѣ и децата отъ варварскитѣ изстѣпления на свирепитѣ башибдзуци. Селимъ ага действително бѣше единъ отъ малкото човѣци въ онова страшно, безчовѣчно време.

*

Селимъ ага провѣри новитѣ си французски пищови, тикна ги въ пояса си и следъ като изруга мързеливия и страховливъ ратай, загуби се въ кривитѣ и тъмни селски улички.

Той достигая засѣнчени отъ върби брѣгъ на Росица, премина презъ тѣсното дървено мостче и навлѣзе въ малката джбова горичка, като вѣрваше, че тамъ ще се е заблудило кончето му.

Изведнѣжъ, насреща му се показа нѣкакъвъ човѣкъ, облѣченъ въ възстанически дрехи.